

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația  
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

# Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de  
Publicații al Trib. Târnava-Mică  
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei

Pe 6 luni . . . 180 Lei

Pentru străinătate 900 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

## Hristos și tineretul

de prof. Simion I. Crișanu

Cu îndrăsneala tinereții chinuite de vraja culmilor, un tinăr îl agrăiește pe Mântuitorul: „Invățătorule, ce să fac pentru ca să moștenez vieța de veci?” Privirea blândă a lui Isus, care pătrunde până în adâncurile sufletului, îl învâluie pe îndrăznețul tinăr, iar glasul răsună domol: Tu știi poruncile: „Să nu ucizi, să nu fi desfrânat, să nu furi...”

Cu o mândrie sfântă în atitudine, tinărul răspunde: „Invățătorule, toate acestea le-am păzit din tinerețele mele”. Farmecul tinereții seninătate privirii, curățenia sufletească îi mișcă pe Isus care — „privindu-l îl îndrăgi”.

Măgulitoare observație pentru sufletul acela înfrumusețat de comorile harului. Observația aceasta intenționat păstrată de evangelist în paginile Cărții Sfinte, rezolvă toată „Problema tineretului”, problemă veșnic nouă și veșnic arzătoare.

Isus, privind pe tinărul din Evangelie îl iubi, și în el iubi pe toți frații lui de sbucium și de ideal, pe toți frații lui logodiți cu piscurile sărutate de zăpezile imaculate ale curăției.

Isus îi iubește pe tineri pentru vieța care clocotește ca un vulcan în toată ființa lor fragedă și pură, pentru sufletul acela mare în care mustesc atâtea primăveri promițătoare, pentru mireasma vieții lor care neutralizează cu puterea ei, miesmele grele ale stărvurilor presărate pe toate drumurile vieții noastre din valea durerilor.

*Hristos și tineretul*: două mari realități care se doresc imprumutate și aparțin. Hristos este Capul tineretului, căci în El se concentrează toată plinătatea și toată frumusețea pe care un tinăr și-o ia ca ideal al vieții sale.

Tineretul aparține în întregime lui Isus, cu toată sbuciumata lui ființă, cu toate avânturile, dorurile, nizuințele lui, cu tot nestăvilitul iureș de energie și de dăruire. Singurul care-i poate împlini dorințele, care-i poate da aripi idealului ce-l torturează cu chemările-i nestăvilite, care poate adăpa sufletul lui setos de adevăr și de lumină este Hristos.

*Tinărul simte nevoia activității*, La vârsta lui îi frează în suflet toate pădurile marior înfăptuiri și murmură tainic izvoarele tiparelor vieții de mâne. Suflet veșnic neodihnit, veșnic preocupat, suflet gata să pună umărul acolo unde greul este mai mare: așa e tinărul. Și idealul lui este Hristos, veșnic neodihnitul reformator al lumii, tinărul care, la 33 de ani, săvârșește cea mai neasemuită reformă: mântuirea lumii.

*Tinărul este frate cu eroismul*. Înălțimile însoțite și pure îl atrag cu chemările lor insistente, neprevăzutul cu toate riscurile, su-

ferința cu aureola ei de mucenicie găesc ecou în sufletul lui. Tinărului îi place să înfrunte, să lovească pieptiș, să cucerească fiecare fortăreață din vieța prin luptă și înclăștare, prin eroism.

Ori, *cel mai mare erou*, cel mai mare luptător, cel care a avut de înfruntat cele mai multe dificultăți și care le-a biruit pe toate, dând luptei și jertfei nimbul supremei dăruiri și mireasma iubirii fără margini, este Isus.

*Tinărul este entuziast și optimist*. Toate îi surând, toate primăverile lui îl mână spre noi orizonturi, spre noi cuceriri, spre idealul care-l orbește cu lumina lui. Peste toată vieța lui par'că Dumnezeu a semănat din belșug mireasma bucuriei.

Și aici, *Hristos îi este model și țarie*. În vâlmășagul de patimi, în clocotul de ură și răz bunare, Isus a rămas senin și vesel, îndrăgostit de idealul căruia i-a dăruit vieța.

*Tinărul e chinuit de adevăr*. El caută mereu cu toată nizuința ființei, cu toată patima vârstei. — *Singurul* care îl poate da, pentru că îl are, singurul care îl poate impune este Acela care a putut spune: „Eu sunt Adevărul...”

*Tinărul caută o cale* prin pustiul vieții, întunecat și trist, o cale sigură și ușoară, o cale dreaptă spre împărăția vieții. — Și din paginile cărții dătătoare de lumină și vieța un glas se desprinde, duios și chemător: „Eu sunt Calea”.

*Tinărului îi place vieța*. Tot ce-i frumos îl încântă, tot ce-i curat îl atrage, tot ce-i plăcere îl robește. Ca un flutur ar vrea să treacă din floare în floare, să culegă tot nectarul vieții.

„Eu sunt Vieța” — trăiți din mine! Iată frumusețea veșnic nouă și veșnic veche, iată vieța care nu ucide, și pe care o poți sorbi cu tot nesațul tinereții: *Isus*.

*Hristos și tineretul!* Două realități care și aparțin. Problema tineretului, problema educației, chinuitoarea problemă a educației, numai prin această formulă poate fi rezolvată: *dând pe Hristos tineretului*, pe Hristos așa cum ni-l prezintă Cărțile Sfinte, (nu pe un Hristos indiferent, apatic, șters) și *dând tineretului lui Hristos* ca să-l educe El în lumina vieții, a faptelor și a jertfei sale răscumpărătoare.

Un gând curat și sincer către frații mei care trudes în slujba *grea* a educației:

Tineretul nostru a bătătorit căi străine și nu l-a cunoscut și deci nu l-a urmat pe Isus. Acuma încep să se trezească, după ce s'au adăpat la alte izvoare, și vin la „Izvorul vieții”. Să-l primim cu dragostea Tatălui din

pildă și să-i propunem Adevărul, să-i arătăm Calea, să-i dăm Vieța: să-l aruncăm în brațele lui Hristos.

Vremurile sunt grele și absența noastră ar putea fi socotită trădare... — Par'că s'aude musturarea lui Isus: „*Vai vouă!*” Să nu ne sune și nouă!...

**Dela Reuniunea Mariană din Târnăveni**. În calea sa ascendentă, spre mărirea lui Dumnezeu și desăvârșirea sufletească, a membrilor sale, Reuniunea Mariană din Târnăveni încrestează la răbojul ei încă o nobilă realizare. În dorința vie de a vedea vechiul locaș de închinare cât mai potrivit scopului dumnezeesc pe care-l slujește, a hotărât repararea radicală și zugrăvirea din nou interioară și exterioară a Bisericii. În acest scop, pentru crearea de fonduri a aranjat în seara zilei de 6 Iunie o cină de convenire, cu tombolă, la care s'a realizat un venit net de 150.000 Lei. Din această sumă cu 70.000 Lei s'au acoperit cheltuielile avute cu lucrările dela vechea Biserică, iar 50.000 s'au donat pentru noua Biserică în construcție.

Cu restul de 30.000 Lei s'a crezut că aceștia nu pot fi fructificați mai cu folos decât venind în ajutorul celor săraci și al celor ce sufăr. Și astfel, din aceștia s'au trimis 10.000 pentru Palatul Invalizilor, iar cu cei ce au mai rămas s'au cumpărat alimente și vin pentru ca în ziua Rusaliilor să fie distribuite de către Conducerea Mariană ranișilor dela Spital.

Menționăm cu acest prilej frumoasa comportare a credincioșilor noștri, ca și spiritul de dăruire și de solidaritate dovedit. (*Correspondent*):

## Discuții catehetice

Răspuns la întrebarea Nr. 600—1943 a Insp. de Turda și Nr. 18527/1943 a Inspect. de Alba

Mă bucur din suflet când aud că organele școlare de control să sesizează de plângerile preoției pentru preapuzinele ore de religie și fixarea lor nepotrivită cu înaltul scop pe care îl au. Mă bucur, întru cât văd în această sesizare un semn că se dorește ca religia să poată fi învățată de toți fiii neamului și că se va face tot ce este necesar ca religia să poată fi propusă cât mai temeinic tuturor copiilor români. Mă miră, însă, faptul că Organele Școlare de control, în multele lor inspecții, nu s'au sesizat dela sine, să vadă că e o rușine ce să face cu studiul religiei, adică cu propunerea învățăturilor despre Dumnezeu.

Conducătorii neamului au fost totdeauna conștii de marele rol al religiei în conducerea Țării. De aici faptul că pe Coroana Țării au pus Sf. Cruce și an-

scris: „Nihil sine Deo“. Din această conștiință isvorăsc declarații ca cele de mai jos, cari s'ar putea înșira pe coale multe.

„Fiul meu Teodosie și voi cinstiților și dulcilor mei Domni, cari veți fi în urma noastră Domnii și biruitori ai Țării acesteia, să vă învăț să aveți credință și dragoste și nădejdea către Dumnezeu... Să aveți lauda lui Dumnezeu și smerenie... Cât este de bine a lăcui tot cu Dumnezeu“...

— Așa glăsuia *Neagoie Basarab*, Voievod, Domnul Țării românești despre religie.

„Mărire ție Doamne Dumnezeul nostru, carele ești în ceruri. Ivrednicitu-m' ai să aștern pe hârtie gândurile curate culese din cărțile de învățături frumoase. Nu sunt vrednic să-ți arăt toată recunoștința mea pentru mare mila ta față de robul tău. Indură-te Doamne Dumnezeul nostru de poporul românesc... Luminează Doamne poporul românesc. Fă Doamne să priceapă că numai prin credință și știință, numai prin Biserică și Școală România Mare poate să ajungă România Tare. Luminează Doamne pe românii de azi cu lumina credinței“. — Așa se ruga *G. G. Longinescu*, vestitul profesor de chimie la București.

„Un om, ca și un popor, atâta prețuiește cât a înțeles din Evanghelie“ scrie *Simion Mehedinți*, marele educator român.

„Viața e un dar a lui Dumnezeu... Sentimentul religios e cel mai puternic regulator al vieții omenești... Toată înțelepciunea este dela Dumnezeu și că el este în veac. Toată natura este o minune, sau dacă vreți, este plină de atâtea minuni, cari ne conving de spusa psalmistului (13, 1) că numai „Cel nebun zis'a întru inima sa că nu este Dumnezeu“, mărturisește *Victor Gomoiu*, marele medic și savant român, președintele societății internaționale de Istoria Medicinii.

„Biserica este ziditoare de neam. Viața națională din pridvor de biserică a purces... Școala neamului în tinda Bisericii s'a plămădit... avem datoria să ridicăm nivelul moral și spiritualitatea mulțimilor noastre. Slujitorii Altarului, predi-

catorii cuvântului și credinței naționale să devină avangardele de învoire a Statului“ sfătuiește Primul Ministru *Mihai Antonescu*.

Cu toate aceste declarații ale fruntașilor neamului, vedem că de o vreme încoace:

1. Religia a fost scoasă din fruntea studiilor școlare. Înainte vreme religia era în programa analitică, în orariu, prima. — 2. Orele pentru propunerea religiei au fost impinse pe orele ultime ale zilei. Înainte vreme erau primele oare de religie 8—9, 9—10, azi la unele școli s'au fixat chiar seara, dela 4—5 d. m. Găbud, Micoșlaca, Căptălan, Noșlac. — 3. La unele clase s'au redus orele de religie la una.

Înainte erau de fiecare clasă 2 ore săptămânale. La școli cu mai puțini învățători de fiecare învățător erau 2 ore de religie. În îndrumătorul pentru învățământul Superior primar (1942) cetim: „În învățământul teoretic materiile vor fi repartizate astfel: Limba română 3 ore, matematică 1 oră, religia 1 oră“... — Altele:

4. Ce e și mai dureros și periculos pentru neam că la unele clase de Gimnaziu comercial (Cl. IV.) s'a șters de tot propunerea religiei. — 5. În certificatul școlar, unde mai de mult religia figura în fruntea studiilor, azi e pusă între Dexterrități. — 6. În anul școlar 1942—43 la unele școli s'au schimbat orele de religie lună de lună, ba chiar și săptămânal.

Spre dovedirea celor spuse dăm situația catehetică din câteva parohii, conform conspectului sinoptic pe 1942—43.

Notez că așa cum sunt fixate, s'au fixat după multă trudă de a capacita pe Domnii directori școlari, că trebuie să aprecieze rostul religiei și să facă posibil preotului propunerea religiei.

*Alecuș* la 156 elevi 4 ore de religie, Luni 11—12, 2—3 și Sâmbăta 11—12, 3—4.

*Căptălan* la 146 elevi 4 ore: Luni 10—11, 4—5, Joi 10—11, 4—5.

*Ciuciu* la 50 elevi 3 ore: Luni 11—12, Sâmbăta 2—4.

*Noșlac* la 126 elevi 4 ore: Luni 10—11, 4—5, Joi 19—11, 4—5.

*Copand* la 26 elevi 2 ore: Sâmbăta 2—4.

*Decea* la 42 elevi 2 ore: Miercuri 10—11 și Sâmbăta 10—11.

*Fărău* la 65 elevi 6 ore: Luni 10—13, Joi 10—13.

*Găbud* la 50 elevi 2 ore: Luni 11—12, Sâmbăta 4—5.

*Micoșlaca* la 76 elevi 5 oare: Luni 8—10, Sâmbăta 2—5.

*Sâmbenedic* la 41 elevi 3 ore: Marți 11—12<sup>1/2</sup>, Sâmbăta 11—12<sup>1/2</sup>.

*Silivaș* la 72 elevi 4 ore: Marți 10—12, Sâmbăta 2—4.

*Șpălnaca* la 125 elevi 6 ore: Luni 10—12, Joi 2—4 și Miercuri 10—12.

*Uioara de sus* la 102 elevi 4 ore: Marți 9—10, 3—4, Sâmbăta 9—10, 3—4.

*Ocna Mureș* la 179 elevi în VII clase, unele paralele, s'au dat 10 ore cari s'au schimbat lunar de pe o oră pe alta.

De încheiere am dori să constată Domnii Inspectori: dacă se conduc elevii Dumineca și în Sărbători la biserică, dacă să execute dorința așa de sfântă și porunca așa de categorică ca să cânte învățătorii cu elevii în corul bisericii.

Un protopop mai bătrân

## Știri mărunte

**Moment solemn.** *Distinsul nostru colaborator, pâr. Dr. NICOLAE BRÎNZEU, prepozit capitular la Lugoj, a împlinit săptămâna aceasta 60 de ani de viață. — O să revenim, cu proximalul prilej, asupra personalității acestui ilustru bisericăn. — Întru mulți ani!*

**Indoită refacere.** Mulțumită grijei pe care o poartă *I. P. S. Valeriu Traian* vestitei localități că materice *Stâna de Vale*, oaspeții aflători aci au avut parte, în decursul întregului post al S. Mării, nu numai de s. liturghii, dimineața, ci și de *paraclise*, spre seară, în cadrele cărora s'au rostit și cuvântări potrivite. Începutul l-a făcut pâr. *N. Crețu* dela *Beiuș*, urmând apoi, vreme de nouă zile, să facă acelaș serviciu spiritual, pâr. *Dumitru Neda*, canonic mitropolitan. — De altfel și la *Beiuș*

## FOIȚA „UNIRII“

Pro memoria

### Canonical Teofil Crișanu

Duminecă, 8 August, cavoul dela capela cimitirului r. unit al Lugojului — ctitoria regretatului prepozit *Ioan Boroș* — s'a deschis pentru a primi un alt veteran al oastei cleului: pe canonical *Teofil Crișanu*, decedat Vineri, 6 August, după lungi și grele suferințe, la vârsta respectabilă de 74 ani.

De patru ani era pensionar. Și-a cerut trecerea la pensie atunci, când nu era reglementată încă limita de vârstă. Și-a cerut-o văzând că nu mai poate fi de folos slujbei grele ce o au canonicii în administrație; a fost bucuros, că Statul român a luat asupra sa și grija de bătrânețe ale preoților români.

Dar el a rămas mai departe preot, cercetând biserică mai regulat decât mulți preoți „activi“: zilnic slujea sf. Liturghie, până în ultimul timp, când abia Dumineca și în sărbători se mai putea trage până la biserică, dar acasă cerea să fie împărțit cât mai des.

A avut un apus frumos. — Dar să începem cu răsăritul.

Comuna Băgău, plasa Aiud, de unde a răsărit și un alt distins preot al Bisericii, regretatul *Ștefan Roșianu*, — e patria lui *Crișanu*. Blajul l-a crescut. După terminarea liceului, s'a înscris la Drept, dar curând a revenit asupra hotărârii și a trecut la Teologie. A venit în dieceza Lugojului, unde era un frate al său, *Teodor*, paroh II și prot. on. la Cugir. Studiile teologice le-a făcut la Academia din Blaj, în epoca de mare înflorire a acesteia, cu profesorii-cărturari: *Al. Grama*, *V. Szmi-gelski*, *Vasile Hossu*, *I. Rațiu*. Absolvând Teologia la 1895, a făcut și el ce făceau mulți absolvenți pe vremea aceea: a primit să fie învățător la sate. Și era interesant să vezi, lângă preoții bătrâni, adesea în straie țărănești: învățători absolvenți de academie, înfruntând greutățile meseriei și ale traiului, în condițiile în cari se găseau școlăle noastre sătești pe atunci!

Între timp, omul făcea multă experiență la sate, se orienta spre cutare parohie, se căsătorea și se făcea preot.

Trei ani a petrecut așa *T. Crișanu*; timp destul pentru a se aranja. Totuș, la 8 Sept. 1898, se hirotonește, împreună cu *V. T. Frențiu*, preot celibat. Actualul Înalt Preasfințit era destinat pentru Institutul superior „*Sf. Augustin*“ din Viena, ca doctorand în Teologie, era natural să se celibeteze. Dar de ce a făcut-o *Crișanu*? se întreba lumea, atunci puțin

obișnuită cu asemenea hotărâri. Iată rostul: nu că ar fi aspirat el numai decât la un știu ce tratament deosebit, ci pur și simplu pentruca *liber de grijele familiare, să poată fi cât mai de folos Bisericii*. Merge ca preot-ajutor și învățător, la *Visag*. În primăvara anului 1899 merge la *Ohaba-Forgaci*, unde o parte din popor trecuse la unire și trebuia organizată parohia.

Și el a făcut-o. Zece ani a funcționat aici ca preot și învățător. Cunoscător excelent al psihologiei poporului, și-a disciplinat credințioșii în așa fel, că de câte ori era vorba să se facă undeva rânduială cu oamenii, ieșise vorba la Episcopie: să trimitem pe *Crișanu* acolo. Cu energia lui neîntrecută, și-a ambiționat oamenii în așa fel, cât a răsărit ca din pământ, o admirabilă construcție parohială, cuprinzând un local de capelă, sală de învățământ și locuință pentru preotul învățător. Toate acestea, numai din puterile lor, nu ca în alte sate, unde oamenii trecuți la Unire așteptau ca toate să le facă alții!

Am avut ocaziunea să admir aceste rezultate pe teren, în toamna anului 1907, când reîntors cu pâr. *Roșianu* dela misiunile din *Hizdia*, regretatul Episcop *V. Hossu* ne-a dus în vizită la *Ohaba*. Dar și după aproape 20 de ani, în 1924-6, administrând eu dela *Lugoj* parohia *Ohaba*, când cu ajutorul Domnului am ajuns să vedem parohia improprie-

a predicat zilnic, la paraclis, pâr. Pop Bruckenthal, profesor. Și s'a purces la fel și în alte părți ale eparhiei orădane.

**Premiul de virtute al Academiei Române.** Academia Română va acorda în anul viitor 1944 Premiul de virtute Mavroyeni în București, înființat de defunctul Alexandru Spiridon Mavroyeni, din Atena, în memoria fostului Domn al Țării Românești, Nicolae Vodă Mavrogheni. Valoarea premiului este de lei 100.000 și va fi acordat unei persoane sau unei familii onorabile, sărace, care își câștigă existența prin muncă încordată și s'a distins prin fapte de devotament, de abnegație și de jertfă, fie către aproapele său (rudă sau nu), fie către societate. Această persoană sau această familie trebuie să locuiască în București sau în comunele suburbane ale Capitalei. — Cererile de înscriere la concurs se primesc la cancelaria Academiei (București, Calea Victoriei 125), până la 31 Ianuarie 1944.

**Desgroparea cetăților vechei Dacii.** Despre Daci știm prea puțin; deși ne sunt și ei strămoși, întocmai ca Romanii. Când se vor desgropa cetățile lor troienite de vremuri prin Munții Apuseni și alte părți de țară, vom începe a-i cunoaște mai bine. — Munca aceasta va începe în curând. La chemarea dlor profesori universitari Gh. Brătianu, C. Daicovici și Ion Cornea, cete entusiaste de studenți vor săvârși, după toate regulile științei, această operă de desgropare a trecutului. D. mareșal Antonescu a aprobat planul de lucru al comitetului de inițiativă, iar fundația „Regele Mihai I.” a luat asupra sa organizarea și susținerea taberei de muncă. Acestei fundațiuni se vor adresa telegrafic (Str. Latină 8, București) studenții doritori a participa la săpături.

**Locale.** Duminica viitoare, de Tăierea Capului sf. Ioan Botezătorul, va predica în catedrală pâr. Teodor Megieșanu, dir. Școlii Normale de Băieți.

— La seria primă de exerciții spirituale pentru preoți au luat parte 82 de slujitori ai altarelor. Le-a condus Cuv. Sa pâr. I. Lazar, călugăr jezuit român unit dela Totești. — Cele pentru profesoare le-a condus Cuv. Sa pâr. Dominic Neculăeș, franciscan român unit dela București.

— Din Comisiile de înaintare la gradul II al învățătorilor una va funcționa la Blaj, în localul Școlii normale de băieți. — Se prezintă candidații din județele Tr. Mare și Tr. Mică. — Președinte: d. Romulus Demetrescu, inspector general, partea literară. — Membrii: Megieșanu Teodor, șc. normală Blaj, pentru pedagogie; Pop Filip șc. normală Blaj, pentru științifică.

**Pelerinaje.** De prasnici Schimbării la față a avut loc la Petrești de Sus un pelerinaj cucernic, la care au participat cam 1500 persoane. Au slujit

preoții: Grigore Lupu, din loc, care a și predicat la sf. liturghie, pâr. Vasile Sinu din Opișani (a predicat la paraclisul de după amiază) și pâr. V. Moldovanu din Petrești de Mijloc (au fost invitați 34 preoți). S'au înregistrat multe mărturisiri și cuminecări. — Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului a adus la Cărbunari (în apropierea Vezei) până la 5000 de pelerini din apropiere și din depărtări. Sf. liturghie solemnă a slujit-o pâr. Ioan Moldovanu, canonic mitropolitan, înconjurat de patru alți preoți. S'au spovedit și cuminecat mai bine de 3000 persoane. Cuvântul ocazional l-a rostit pâr. Ioan Moldovanu. — Tot atunci a avut loc un pelerinaj la Drăgeștii Bihorului, unde păstoresc Părinții Franciscani români uniți. (Biserița din Cărbunari e ridicată și susținută de Părinții Asumptioniști români uniți). În fruntea pelerinilor era însuși I. P. S. Valeriu Traian care, în cadrele slujbei arhieresti, la care s'a împărțit foarte multă lume, a rostit și cuvânt de sulatească zidire. Cu I. P. S. erau frații preoți: Aurel Rusu, secr. mitrop. Blaj; Dr. Iuliu Hirțu, secr. episc. Oradea-Beiuș; Gh. Naghiu, N. Crețu-Darie Man ș. a.

**Filmul în România.** Un organ de informație al presei face socoteala că avem azi în România 259 cinematografe, dintre care 58 în București. Cifra este mare, mai ales dacă facem comparație cu teatrele, numărul cărora abia trece de două duzine. În 1941 au fost prezentate în România 295 de filme două treimi din ele importate din Germania, 12 din Italia și 8 din Spania. În 1942 ni-au venit din Germania 172 filme, iar din Italia 84.

**Institutul de Igienă și Sănătate Publică din Cluj la Sibiu,** anunță că la Școala de laboranți sunt 25 locuri libere. Pentru înscrierea la această școală candidații sau candidatele trebuie să îndeplinescă următoarele condițiuni: 1) Să nu aibă vârsta sub 17 ani și peste 30 ani împliniți. 2) Să aibă 4 clase secundare sau cel puțin cursul supraprimar (7 clase primare). Cererile de înscriere se vor înainta pe adresa institutului până cel mai târziu la 25 August 1943 și vor fi însoțite de următoarele acte: a) Extras de naștere. b) Certificat de naționalitate. c) Certificat de studii. d) Certificat de moralitate eliberat de Primărie și vizat de preot. e) Consimțământul părinților pentru cei minori. — Examenul de admitere se va ține în luna Septembrie 1943 și va consta dintr'un examen medical și 2 probe din care să reiasă nivelul intelectual, cunoștințele generale și aptitudinile candidaților.

### Cursul Profesional de Ucenici — Blaj

### Concurs

Se publică vacante, pentru ocupare prin detașare și suplینire, pe anul școlar

1943-1944, catedra de partea literară, orele de partea științifică și profesională, 3 ore de religie și 3 ore de educație fizică și muzică.

Cererile, însoțite de acte, vor fi înaintate direcțiunii cursului, până la 25 August 1943.

Direcțiunea

### Episcopia Română Unită de Oradea - Beiuș

No. 1037—1943.

### Catedre vacante

În conformitate cu art. 12 din Legea asupra raporturilor dintre școlile profesionale române și Ministerul Culturii Naționale, se publică vacante următoarele catedre dela Liceul greco-catolic român de băieți din Beiuș:

1. L. română Nr. 3.
2. L. franceză „ 6.
3. L. italiană „ 8.

Cererile pentru catedrele de mai sus, însoțite de acte, se vor înainta Episcopiei Române Unite de Oradea-Beiuș, până la data de 31 August a. c.

Pe lângă condițiunile prevăzute în legea învățământului secundar, candidații mai trebuie să fie de religie gr. cat. (română unită) și cu excepția maeștrilor, să fie absolvenți de teologie, sau cel puțin studenți în teologie.

Profesori titulari definitivi nu pot fi decât preoții hirotoniți.

Beiuș, 14 August 1943.

Episcop VALERIU TRAIAN

### Reuniunea de Misiuni sfinte din Arhidieceză

Nr. 49-1943.

### Convocator

În baza art. 20 din statute convocăm adunarea generală a Reuniunii de Misiuni Sfinte din Arhidieceză pe ziua de 27 August 1943, orele 9 a m cu următorul program:

1. Deschiderea adunării generale.

tărită și să-i construim o biserică frumoasă — am putut admira opera lui Teofil Crișanu. Nu mai puțin, Revssm. redactor al Unirei“ a putut constata, în anii 1920-2, cât a stat la Ohaba, amintirea frumoasă ce se păstrează acolo primului ei paroh.

În anul 1908, Crișan trece la parohia Părul, cu mai bune condiții de trai, dar pentru el cu aceleași condiții de muncă: ca preot și învățător. Aici încă a construit o școală frumoasă.

Cinci ani a petrecut la Părul. În acest răstimp, în vara anului 1911 l'am întâlnit la Orăștie, cu ocazia unei adunări a partidului național. Se putea crede că se interesează de acest protopopiat, fiind hotărâtă trecerea titularului la Hațeg. Dar nu. Abia după ce Exc. Sa Dr. V. T. Frențiu a ajuns Episcop la Lugoj, îi vine rândul lui Crișan: e numit vicar la Hațeg. Desigur, în modestia lui, nu se așteptase la așa o înălțare deodată. Dar cine ar putea spune că nu s'a dovedit la locul său?! Desigur, cu cât e postul mai înalt, cu atât mai multă diplomație se cere; iar el, om dintr'o bucată, detesta această meserie mai ales față de adversarii politici. Dar a purtat 20 ani slujba de vicar la Hațeg, cu multă demnitate.

În anul 1933 vine canonic la Lugoj. Această distincție a înțeles Crișanu să o onoreze, nu prin o activitate pretențioasă la centru — la etatea de 64 ani — ci prin o

bună pregătire — să-i spunem cu numele — la moarte. În anul 1938 se duce la Episcopul și-i spune: Preasfințite, puțina mea avere ce o am, o am dela Biserică, am câștigat-o în serviciul ei; tot ei doresc să i-o las.

Și nu peste mult face fundațiunea pentru Buziaș, cu scopul ca să avem acolo un lăcaș de rugăciune și cămin pentru preoții suferinzi.

La Buziaș, această localitate balneară aproape de Lugoj, până azi nu avem nimic. În anul 1930, pe vremea directoratului ministerial al d-lui Bocu, primăria comunei Buziaș cedase teren pentru zidirea unei biserici unite la Buziaș, dar o acțiune vrășmașe a zădărnicit acest început. S'a comis și greșeala, că în cererea prezentată de preotul nostru se vorbea de „mii de credincioși uniți“, cari ar vizita anual Buziașul (a-se vedea istoricul chestiunii în „Unirea“ (Nr. 11) și „Foaia Diecezană“, Caransebeș. nr. 13-14 din 1930). Dar iată, Dumnezeu ne-a trimis un om, care a rezolvit și chestiunea aceasta.

Cu banii realizați din vânzarea casei din Hațeg a lui T. Crișanu s'a cumpărat o casă în Buziaș, la locul cel mai potrivit. Câte mizerii am avut cu repararea și amenajarea acestei case dărăpănate! Primar era un medic influențat de idei exclusiviste. Nu ne aproba lucrările, pe motiv că noi am deschide capelă. Inzădar îi arătam, că dacă ar fi vorba chiar de chinezi, ar trebui să le dai voie

să-și deschidă un lăcaș de cult, odată ce frecventează localitatea, pentru băi. Am fost trimiși la Oficiul de Turism; am lucrat fără aprobare, am fost denunțați la judecătorie. Dar s'a făcut! Și de când s'a deschis capela aceea, mai ales în timpul sezonului, de fapt e vizitată de un public numeros și select. E un bine pentru toată lumea din Buziaș. În anul următor — cu aceleași peripeții — s'a construit încă un imobil, rămânând ca la timp prielnic să se zidească și biserica. Fundațiunii i-s'a atașat casa din Lugoj, în care a locuit Crișanu până la moarte; așa că deși investițiile la Buziaș s'au făcut cu ajutorul unui credit de câteva sute de mii, valoarea fundațiunii se poate evalua azi la mai multe milioane.

„Fundațiunea Teofil Crișanu“ are două calități remarcabile: s'a făcut pentru un scop public cu rosturi cât se poate de practice, de folos pentru dieceză. Și s'a făcut prin donație, până ce fondatorul era încă în viață.

Dea Domnul, ca ceice îi vor imita gestul, să-i imiteze și metoadele: să facă binele, bine!

Iar noi, despărțindu-ne de el, îi promitem că-i vom cinsti memoria, ne vom ruga pentru el, îl vom avea pururea între noi!

Dr. Nicolae Brinzeu

Respectați măsurile de apărare pasivă.

2. Alegerea alor doi notari, adhoc, a doi verificatori ai procesului verbal, a doi verificatori ai rațiunilor și a doi verificatori ai raportului general.

3. Raportul general al Comitetului Central citit de secretar.

4. Raportul casierului.

5. Rapoartele verificatorilor aleși.

6. Eventuale propuneri.

7. Inchiderea adunării generale.

Blaj, la 11 August 1943.

Președinte,  
ss Iuliu Maior

Secretar,  
ss. Dr. Ioan Vesa

N. B. Eventualele propuneri se înaintează în scris Comitetului cu cel puțin trei zile înainte adunării generale, deci cel mai târziu până la 24 August 1943.

Prefectura Județului Târnava-Mică

Serviciul Administrativ  
Nr. 10.034/1943.

## Publicațiune

În conformitate cu dispozițiunile art. 61 din Codul Funcționarilor Publici, publicăm concurs pentru complectarea următoarelor posturi vacante la Prefectura județului Târnava-Mică:

Un post de inginer ordinar cl. I-a.

Un post de impiegat cu 3 gradații Grupa A. tip 32.

Un post de impiegat cu o gradație Grupa A. 9 tip 34.

Un post de impiegat fără gradații Grupa A. 9 tip 35.

Un post de conductor Grupa B. 1 tip 12.

Un post de dactilografă fără gradații Grupa A. 40 tip 35 la Pretura Iernut.

Un post registrator ajutor cu 2 gradații Grupa A. tabela 39 tip 30.

Un post de impiegat fără gradații Grupa A. 9. tip 35 la Biroul I. O. V. R.

Un post de dactilografă fără gradații Grupa A. 40 tip 35 la Biroul I. O. V. R.

Două posturi de picheri Grupa C. tabela 6 tip 10.

Două posturi cantonieri Grupa D. tabela 40 tip 11.

Candidații vor înainta actele prevăzute de art. 3, 57, 58 și 168 din Codul Funcționarilor Publici la Prefectura Târnava-Mică până la 15 Septembrie 1943.

Funcționarii cari își cer transferarea vor proceda conform cu art. 102, 103 din C. F. P.

Salariile sunt cele prevăzute în bugetul Prefecturii.

Blaj, la 17 August 1943.

Prefect  
DR. IOSIF POP

Șeful Serviciului  
M. G. ZAY

Internatul școlilor secundare române unite  
de fete Blaj

## Condițiile de primire

anul școlar 1943-44

### A) INSCRIEREA:

Pentru elevele care doresc primirea în Internat, părinții sau tutorii vor înainta, cel mai târziu până în ziua de 25 August 1943, o cerere în care se va menționa:

1. Numele și pronumele elevei.

2. Școala și clasa în care este înscrisă,

3. Confesiunea.

4. Ocupația și adresa completă a părinților.

5. Elevele care au mai fost în acest Internat vor menționa numărul lor de garderobă.

În cerere părinții vor declara că le sunt cunoscute și că vor observa întru toate condițiile de primire în Internat. La cerere se va alătura un plic prevăzut cu adresa părintelui și cu timbrele postale necesare pentru trimiterea recomandată a rezoluției.

### B) TAXELE:

Taxa anuală pentru întreținerea elevelor Școlii Normale este de lei 35.000, iar pentru elevele celorlalte școli este de lei 40.000.

Achitarea taxei se va face în modul următor:

Rata I, la intrarea în Internat, 20.000 lei.

Rata II, la sosirea din vacanța de Crăciun, 10.000 lei pentru Normaliste, iar 15.000 pentru elevele celorlalte școli.

Rata III, restul până la completarea taxei integrale, se va achita la sosirea din vacanța de paști.

În caz că în decursul anului prețul alimentelor de primă necesitate vor suferi modificări importante, Internatul își rezervă dreptul de a majora aceste taxe.

### C) UNIFORMA ȘI TRUSOUL:

În Internat elevele sunt obligate să poarte tot timpul (afară de sâmbăta după amiază) uniforma școlii pe care o frecventează.

La instalarea în Internat elevele vor aduce cu sine:

1. Una saltea sau madrase, 1 perină, 1 plapomă, 1 pătură de lână.

2. Trei fețe de perină, 2 cearșafuri de pat și 2 fețe de plapomă. În locul fețelor de plapomă se pot aduce alte două cearșafuri.

3. Două cuverturi albe de pat.

4. Trei cămăși de noapte.

5. Patru cămăși de zi și 4 combinezoane.

6. Cinci perechi chiloți (trei de vară și două de iarnă).

7. Șase perechi ciorapi de uniformă.

8. Patru prosoape.

9. Trei șervete de masă cu dimensiunile de cel puțin 35 × 35 cm.

10. Douăsprezece batiste.

11. Un săculeț alb cu 12 cârpe igienice.

12. Un șorțuleț și o bonetă albă.

13. Bască și palton de uniformă.

14. Un șal de lână de culoare închisă.

15. O rochiță groasă pentru purtat iarnă sub șorțul de uniformă.

16. Un costum de baie și un halat pentru dormitor.

17. Două perechi pantofi și o pereche de galoși.

18. O casetă mică cu obiectele de toaletă: 1 pahar de sticlă sau de celuloid, periută pentru dinți, 2 pieptini, perie de haine, săpun etc.

19. Un săculeț de culoare închisă cu perii de ghețe.

20. Tacâm de masă complet: cuțit, furculiță, lingură și linguriță toate din metal inoxidabil. O farfurie adâncă de porcelan (groasă). Un pahar. Ceașcă pentru cafea cu farfurioară.

21. Două ștergare de bucătărie nenumotote, care rămân la Internat.

Odată cu rezoluția de primire se va trimite elevelor noi câte un număr care trebuie cusut la loc vizibil pe toate obiectele ce le va aduce cu sine la sosirea în Internat. Pentru obiectele nenumotote sau care nu se cuprind în acest prospect, Internatul nu-și ia nici o răspundere.

D) În Internat se pot lua în mod facultativ lecții de pian, pentru suma de lei 8000 anual.

E) Ținem să amintim că Internatul este provăzut cu instalație de încălzire centrală, conductă de apă, baie, infirmerie, dormitoare, săli de studiu, toate în condițiuni igienice și că nu numai conducerea și supravegherea, dar întreg serviciul din Internat este împlinit de membrele Congregației de Surori.

F) Pentru orientare, comunicăm câteva puncte din Regulamentul Internatului:

Elevele sunt datoare să observe ordinea zilnic și ordine internă din Institut.

Nu pot fi eleve ale acestui Internat eleve logodite.

Elevelor le este cu desăvârșire interzis să poarte rochii fără mâneci, decoltate sau scurte și sunt obligate să fie pieptănate modest. Bijuteriile, parfumeriile afară de apa de Colonie sunt oprite.

Se interzice elevelor să aducă cu sine romane, romane, reviste și broșuri deasemenea și metode de pian sau vioară în afară de cele recomandate de profesoare. Dacă se vor găsi la eleve astfel de cărți se vor confisca.

Corespondența le va fi riguros controlată. Elevelor nu le este permis să corespunde decât cu membrii apropiați ai familiei, iar aceste scrisori se vor trimite numai prin Direcțiunea Internatului. Ele vor scrie părinților în fiecare săptămână iar odată pe lună sunt obligate ca în plic închis să-și trimită fișa priunită dela Direcțiune. Tcrisorile ce se vor trimite elevelor interne se vor adresa: D. X. Internatul Școlilor Secundare de fete Blaj. Corespondența de prisos cu prietene și cunoscute este interzisă. Deasemenea este interzisă și se pedepsește cu eliminarea din Internat orice corespondență secretă, respective expediată fără știrea Superiorității.

Vizitele. Părinții și persoanele autorizate de părinți printr'o declarație în scris depusă la începutul anului la Direcțiunea Internatului, pot vizita pe eleve numai de două ori pe săptămână: Joi între orele 14-15 și Dumineca între 12-16.

La plecarea în vacanța elevele nu pot părăsi Internatul decât întovărășite de părinți sau de persoane autorizate de aceștia printr'o scrisoare adresată din vreme Direcțiunii Internatului. Este a se observa aceeași formalitate când părinții ar permite elevei să se reîntoarcă în familie singură. În orice alt caz eleva va fi însoțită în călătorie de o persoană de încredere a Internatului, pe speșele părinților.

Elevele pot sosi în Internat noaptea fără anunț prealabil numai de trei ori pe an, în ajunul zilelor de începere a școlii de după fiecare vacanță. În cazuri excepționale, când eleva ar sosi în Blaj în alte nopți, atunci sunt obligate să anunțe Direcțiunea Internatului telegrafic sau telefonic (Nr. 17 Blaj).

Direcțiunea Internatului școlilor secundare române unite  
de fete, Blaj

## De vânzare:

O sufragerie modernă, în stare nouă, și un birou elegant.

Informațiuni la Administrația ziarului. :::